

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Valkovits Ágnes által képviselt felperesnek dr. Hídvégi János ügyvéd által képviselt alperes ellen elszámolás iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. április 23. napján kelt 22.G.22.967/2006/14. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizesse meg az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 810.000,- (Nyolcszáztízezer) Ft első- és másodfokú eljárási illetéket az államnak, az állami adóhatóság felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek tagjai voltak az ... Gazdasági Munkaközösségnek. A társaságból a felperes 1995. április 11-én kilépett. Az ezen a napon készült társasági szerződés módosítás szerint a kilépő taggal a társaság elszámolt.

A peres felek 1998. február 16-án megállapodást kötöttek, amelyben azt rögzítették, hogy a felperes 1995. április 11-én történt kilépését követően az elszámolás vele csak részben történt meg. Ennek elintézése céljából a felek egyezségeket kötöttek. Megállapodtak arról, hogy a közös vállalkozás idején vásárolt és a megállapodásban felsorolt gépek 50 %-os tulajdonjogát az alperes magához váltja 1.000.000,-Ft vételáron. A felperes tulajdonát képező esztergagép térítés nélkül kerül az alperes birtokába. A megállapodás 2. pontjában rögzítették, hogy amennyiben az alperes a szerződésben foglaltakat maradéktalanul teljesíti, úgy a felperesnek a társasági jogviszonyból eredően sem a gazdasági

munkaközösséggel, sem az alperessel semmiféle követelése nincs. A felek úgy állapodtak meg, hogy az alperes az 1.000.000,-Ft vételárat részletekben fizeti meg, 1998. március 31-ig 200.000,-Ft-ot, ezt követően négy hónapon keresztül minden hónap 30. napjáig további 200.000,-Ft-ot és az utolsó részlet megfizetésére legkésőbb 1998. július 15-ig kerül sor. A szerződés 4. pontjában rögzítették, hogy késedelmes teljesítés esetén a hátralévő tartozás azonnal esedékessé válik és az esedékesség napjától az alperes napi 10.000,-Ft kötbér megfizetésére vállalt kötelezettséget.

Az alperes a megállapodás alapján 1998. április, június, augusztus, október, 1999. január és március hónapokban havonta 100.000,- Ft-ot, 1999. novemberében 200.000,- Ft-ot, 2001-ben 200.000,- Ft-ot és 2002. májusban 350.000,- Ft-ot, valamint 150.000,- Ft-ot, összesen 1.500.000,- Ft-ot fizetett a felperes részére.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2005. április 21-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben az alperest 2.759.000,-Ft, ennek 2001. szeptember 13-tól évi 11 %-os mértékű késedelmi kamat, és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes az ellentmondásában a kereset jogalapját és összegszerűségét is vitatta.

A felperes az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a keresetét az 1998. február 16-án kötött megállapodásra alapította. A kereseti követelése összegét úgy számította ki, hogy a felperes 1998. január 23-án az alpereshez címzett levelében felajánlotta, hogy amennyiben az alperes igényt tart a gépekre, úgy azokat váltsa magához és fizesse meg az őt megillető tulajdonrész ellenértékét, azaz 4.559.800,- Ft $\frac{1}{2}$ -ed részét, 2.779.900,-Ft-ot. Előadása szerint ezt követően jött létre az 1998. február 16-án kelt megállapodás, amelyben rögzített gépek 50 %-os tulajdonjogát az alperes 1.000.000,-Ft vételáron váltotta magához. A felperes eredeti kereseti előadása szerint, mivel a vételár teljesítésére csak részben került sor, ezért az 1998. február 16-án kelt megállapodást semmisnek tekintette és az eredeti követelését, azaz 4.559.800,-Ft felét érvényesíti az alperessel szemben. Az alperes általa elismerten teljesített 500.000,-Ft vételárat kamatkövetelésre számította be.

A felperes a keresetét az elsőfokú eljárás alatt többször módosította. A másodlagosan előterjesztett 30.280.000,-Ft kötbér igényétől az eljárás későbbi szakaszában elállt. Az utolsó tárgyaláson a keresetét úgy tartotta fent, hogy nem vitatta, hogy az alperes a részére több részletben 1.500.000,-Ft-ot megfizetett. Erre figyelemmel úgy nyilatkozott, hogy a követelése nem is 2.759.000,-Ft, hanem 1.200.000,-Ft körül van, ebben benne vannak a 10 éves kamatok is.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte. Állította, hogy a felek között 1998. február 16-án létrejött megállapodást, ha késedelmesen is, de teljesítette és a felperes részére a megállapodásban rögzített gépek vételáraként összesen 1.500.000,-Ft-ot kifizetett. Kérte továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását is.

A Pest Megyei Bíróság a 2007. április 23. napján kelt 22.G.22.967/2006/14. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 700.000,-Ft perköltséget.

Határozata indokolása szerint a Pp. 8. § (2) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel a keresetmódosítást követően felhívta a felperest a módosítással érintett igény tekintetében a Pp. 121. § (1) bekezdésének megfelelő keresetlevél előterjesztésére. Mivel ennek a kötelezettségének a felperes jogi képviselője késedelmesen tett eleget, ezért vele szemben az elsőfokú bíróság pénzbírságot szabott ki, amely határozatot a Fővárosi Ítéltábla a 2007. február 13. napján kelt 14.Gpkf.44.747/2006/2. számú végzésével helybenhagyott.

Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson felhívta a felperest annak bejelentésére, hogy jelölje meg, hogy az alperessel szemben a kereseti igényét milyen ténybeli és jogi alapon érvényesíti. A felperes a bíróság felhívására nem tudott nyilatkozni, követelésének ténybeli alapját nem tudta megjelölni.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tárgyaláson jogi képviselő távollétében eljáró felperes a keresetének ténybeli alapjával és az általa érvényesíteni kívánt igénnyel tisztába kellett, hogy legyen, különös tekintettel arra, hogy a felperesi igény érvényesítésére 2005. április 21-én már sor került, a felperes által kezdeményezett eljárás azóta van folyamatban. Az elsőfokú bíróság több tárgyalást is tartott, illetőleg több alkalommal felhívta a felperest előkészítő irat csatolására. Ehhez képest a felperes többszöri kérdésfeltevés után sem tudott arra vonatkozóan nyilatkozni, hogy keresetének összecszerűségét milyen módon számolta ki, azt milyen jogcímen kívánja az alperessel szemben érvényesíteni. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette e tekintetben azt is, hogy a felperes a tárgyaláson tett nyilatkozatában nem vitatta azt, hogy az alperes késedelmesen 1.500.000,-Ft-ot a számára már kifizetett.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes tényállításának, nyilatkozatának előadásával alapos ok nélkül késlekedett és erre figyelemmel a Pp. 141. § (6) bekezdésének alkalmazásával a felperes további előadásának és előterjesztésének bevárása nélkül hozott határozatot, mivel nem volt tisztázható a felperes kereseti kérelmének a tartalma. Ennek hiányában a feleket a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem tájékoztatta és bizonyítási eljárást nem folytatott le.

Az elsőfokú bíróság a felperest marasztalta az alperes költségében, amelyet a felemelt kereset összegéhez igazodóan állapított meg, figyelembe véve azt is, hogy a felemelt kereset tekintetében érdemi tárgyalásra, illetve érdemi kérelem előterjesztésére nem került sor.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak tartalma szerint az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával a leszállított keresetnek történő helyt adást és a perköltség viselése alóli mentesítését.

Arra hivatkozott, hogy a tárgyaláson a keresetének ténybeli és jogalapjára vonatkozóan kérdések feltevésére nem volt szükség, mert a csatolt és a per során keletkezett iratok a kereset jogalapjára és annak megalapozottságára vonatkozóan egyértelmű bizonyítékul szolgáltak.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a tárgyalást megelőzően néhány nappal jelentette be a korábbi jogi képviselője, hogy a neki adott ügyvédi meghatalmazást egyoldalúan felmondja az idő rövidsége miatt. Az új jogi képviselő a tárgyalásra már nem tudott

felkészülni és azon részt venni sem tudott. A tárgyalásra azzal a céllal ment, hogy ezt a körülményt a bíróságnak bejelentse és kérje a tárgyalás elhalasztását. A tárgyaláson jutott tudomására, hogy a kötbérigénytől való elállást a korábbi jogi képviselője bejelentette, erről azonban őt nem tájékoztatta. Kérésére az elsőfokú bíróság a tárgyalást nem halasztotta el.

Előadta, hogy jogban járatlan, laikus, ezért számára azok a kérdések, hogy jogalap, értelmezhetetlen.

A korábbi jogi képviselője nem tájékoztatta arról, hogy az általa kiszámított összegű kötbér túlzott mértékű, ami a bírói gyakorlatra tekintettel nagy valószínűséggel nem érvényesíthető és arról sem, hogy ennek illeték- és költségvonzatát neki kell viselnie.

Előadta, hogy a módosítást követően a leszállított keresetet kívánja fenntartani, azaz az alperest 1.259.800,-Ft tőkeösszeg, valamint a keresetindítástól kezdődően a törvényes kamatok és a perköltség megfizetésére kéri kötelezni.

Kérte továbbá az alperes elévülésre vonatkozó kérelmének az elutasítását, mivel a periratokból és a felek nyilatkozataiból kitűnik, hogy az alperes többször kapott elévülési időn belül felszólítást, amelynek hatására részteljesítések is történtek.

A felperes a fellebbezését a másodfokú eljárás alatt úgy módosította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdés, 141. § (2) és (3) bekezdésekbe foglalt rendelkezéseket, és úgy hozta meg a határozatát. Ezen túlmenően sérelmezte az ügyvédi munkadíj összegét, azt eltúlzottan magas összegűnek találta, figyelemmel arra is, hogy a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján azt az elsőfokú bíróság alacsonyabb összegben is megállapíthatta volna.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az első fokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és az eljárási szabályok betartásával megalapozottan hozta meg a keresetet elutasító döntését.

A módosított fellebbezési kérelem kapcsán a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú eljárás alatt történt-e olyan eljárási szabálysértés, amely megalapozza az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését.

A Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

A Pp. 141. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges -, a feleket felhívja a nyilatkozataik megtételére és lefolytatja a bizonyítási eljárást. A fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek

megfelelően időben előadni, illetve előterjeszteni. Ha a bizonyítás lefolytatása az első tárgyaláson ennek ellenére nem lehetséges, vagy csak részben lehetséges, a bíróság a tárgyalás elhalasztása mellett elrendelheti a per további előkészítését.

A (3) bekezdés pedig akként rendelkezik, hogy írásbeli előkészítést csak akkor lehet elrendelni, ha a felet jogi képviselő képviseli, vagy ha a félnek, illetve képviselőjének az írásbeli előkészítés nem okoz különösebb nehézséget.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárás irataiból megállapította, hogy a felperes a keresetét az elsőfokú eljárás alatt mind jogcím, mindösszezszerűség tekintetében többször módosította. A hatásköri változásokra tekintettel a keresetösszezszerűségének felemelése miatt a Pest Megyei Bíróságon folytatódott eljárásban a bíróság a 2. sorszámú végzésében felhívta a kereset 30 napon belül történő pontosítására azzal, hogy jelölje meg, hogy a felemelt keresetét milyen formában tartja fenn és határozott kereseti kérelmet terjesszen elő; jelölje meg ebben az érvényesíteni kívánt jogot az annak alapjául szolgáló tények megjelölésével. Felhívta továbbá arra, hogy az eljárás során lerótt illetéket a felemelt keresethez igazodó mértékben egészítse ki.

A felperest a fizetési meghagyás kibocsátásától kezdődően jogi képviselő képviselte. A felszólítást 2006. június 27-én vette át az ügyvéd, azonban az abban foglaltaknak nem tett eleget, ezért az elsőfokú bíróság a 3. sorszámú végzésével ismét felhívta annak teljesítésére. A jogi képviselő ezt 2006. szeptember 6-án vette át, mivel a felhívásban foglaltakat nem teljesítette, ezért az elsőfokú bíróság a 2006. október 31. napján kelt 22.G.22.967/2006/4. számú végzésével 50.000,-Ft pénzbírsággal sújtotta, melyet a Fővárosi Ítéltábla 2007. február 13. napján kelt 14.Gpkf.44.747/2006/2. számú végzésével helybenhagyott.

A jogi képviselő a 2007. november 8-án érkezett előkészítő iratában a keresetét pontosította mindösszezszerűség, mind jogcím vonatkozásában.

A korábban már leszállított elsődleges kereset alapján az alperest 2.279.900,-Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni; másodlagos keresetében az 1998. február 16-án kelt megállapodásra hivatkozva 1.000.000,-Ft, valamint 30.280.000,-Ft kötbér megfizetésére kérte kötelezni, egyúttal illetékfeljegyzési jog engedélyezését kérte.

Az elsőfokú bíróság az illetékfeljegyzési jog engedélyezését követően a 2006. november 14-én 2007. április 23-ra tűzte ki a következő tárgyalást.

Az elsőfokú bírósághoz 2007. április 21-én érkezett bejelentésében a felperesi jogi képviselő bejelentette, hogy a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelmet visszavonja, attól eláll. Közölte továbbá, hogy képviseleti jogosultsága 2007. március 26-án megszűnt.

A 2007. április 23-án tartott tárgyaláson a felperes megjelent személyesen és csatolta az új jogi képviselőnek a meghatalmazását, amely 2007. április 11-én került aláírásra. A felperes bejelentette, hogy azon a tárgyaláson a jogi képviselője nem jelenik meg. Az eljáró bíró kérdésére úgy nyilatkozott, hogy „A keresetet az eredetiben tartom fenn, pontos összeget megjelölni nem tudok, az biztos, hogy 5.000.000,-Ft alatt van, a 30.000.000,-Ft-ot egyébként már én magam is irreálisnak találtam.”

Ismételt bírói kérdésre a felperes személyesen előadta, hogy a „keresetemet a bírósághoz 2005. június 6-án érkezett kereseti kérelem szerint tartom fenn, azaz kérem, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2.759.900,-Ft tőke és ennek 2001. szeptember 13-tól a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai és perköltség megfizetésére; majd úgy nyilatkozott, hogy a 2.759.900,-Ft magában foglalja a késedelmi kamatokat és az időközben bekövetkezett értéknövekedést is. Ismételt bírói kérdésre előadta, hogy „keresetem jogalapja az, hogy a gépek értéke nagyobb mint az a szerződésben szerepel.” Ismételt bírói kérdésre azt adta elő, hogy „azt nem vitatom, hogy az alperes számomra 1.500.000,-Ft-ot megfizetett. Ha ezt úgy tekintjük, hogy ebben a kamatok egy része is van, akkor a követelésem nem is 2.759.900,-Ft, hanem mondjuk 1.200.000,-Ft körül van. Ebben benne vannak a tízéves éves kamatok is”.

Mindezekből pedig az következik, hogy az elsőfokú bíróság előtt nem volt olyan a felperes által előterjesztett határozott kereseti kérelem - annak ellenére, hogy a felperest végig ügyvéd képviselte - amiről érdemben dönten tudott volna. Az eljárási szabályoknak megfelelően többször felhívta az elsőfokú bíróság határozott kereseti kérelem előterjesztésére, ami többször módosításra került. Az utolsó tárgyaláson a felperes három különböző összeget jelölt meg marasztalási összegként.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében az alperes javára megítélt ügyvédi munkadíj mértékét is.

A Pp. 79. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembe vételével állapítja meg. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.

A jelen ügyben alkalmazandó, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, ha a fél ezt kéri a bíróság a képviselőlet ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint polgári perben az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege 10.000.000,-Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000,-Ft; még a b) pont szerint az elsőfokú eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege 10.000.000,-Ft feletti, de 100.000.000,-Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10.000.000,-Ft feletti összeg 3 %-a, de legalább 100.000,-Ft. A hivatkozott rendelet 3. § (6) bekezdése azt mondja ki, hogy a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az ügyvédi munkadíj mértékének számításakor a bírói gyakorlat a mérlegelés fő szempontjának az ügyvéd által kifejtett munkát tekinti és ennek keretében figyelembe veszi az adott ügy jellegét, a pertárgy értékét, a jogi megítélésének a fokát, az előterjesztett beadványok terjedelmét és mennyiségét, a tárgyalásokon való részvételt.

Jelen esetben az elsőfokú bíróság mindezeket figyelembevételével helyesen mérlegelte az ügyvédi munkadíj összegét figyelemmel arra, hogy a keresetet 30.200.000,-Ft-tal felemelte, majd attól utóbb elállt, ennek azonban mind költség, mind illeték vonzata van.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjat megfizetni. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel határozta meg és azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperes már az elsőfokú eljárás során illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült. Ezt megelőzően azonban az elsőfokú eljárás alatt 165.600,-Ft-ot illetékbélyegben lerótt. Az elsőfokú eljárás alatt a felemelt keresetere tekintettel 734.400,-Ft illeték előzetes megfizetése alól mentesült az illetékfeljegyzési jog kedvezménye miatt. A másodfokú eljárás során a fellebbezett pertárgyértékre tekintettel 75.600,-Ft illetékfizetési kötelezettsége keletkezett, melyet a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás alatt felmerült és le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetéséről a határozatában nem rendelkezett, ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésének utolsó fordulata alapján a Fővárosi Ítéltábla ezzel az elsőfokú bíróság ítéletét kiegészítette.

Budapest, 2007. év november hó 22. napján

álírásksné dr. Míka Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelél:

Bírósági tisztviselő